

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ НА АКТИВО ЗА 2020 ГОДИНА

Програма АКТИВНИ ГРАЃАНИ – ДВИГАТЕЛ НА ОДДРЖЛИВИОТ РАЗВОЈ

АНАЛИЗА „ВКЛУЧУВАЊЕ НА ЖЕНИТЕ ОД РУРАЛНИТЕ СРЕДИНИ ВО КРЕИРАЊЕ НА ЛОКАЛНИ ПОЛИТИКИ“

Центарот на активни граѓани АКТИВО од Велес изработи Анализа за вклучување на жените од Општините Велес, Градско, Росоман и Чашка во креирање на локалните политики.

Проектот „Вклучување на жени во креирање на локални политики“ го реализира Центарот на активни граѓани АКТИВО и е суб-грантиран во рамките на проектот “Зајакнување на демократијата преку унапредување на родовата еднаквост, функционалните механизми и динамичното граѓанско општество“ имплементиран од страна на Фондацијата Kvinna till Kvinna и Организација на жените на општина Свети Николе, а финансиран од страна на Делегација на Европската унија.

ПОСТАВЕНА УРБАНА ОПРЕМА ВО ГОРНО ОРИЗАРИ И БАШИНО СЕЛО

Центарот на активни граѓани АКТИВО, Велес во соработка со Општина Велес поставија урбана опрема и спортски реквизити во училишните дворови на селата Горно Оризари и Башино Село. Поточно, беа поставени по една лулашка со две седишта, по една единечна клацкалка и по една фигура на федер за секое од овие две населени места.

Активноста беше реализирана со средства во висина од 200.000,00 денари од Општина Велес преку Програмата за социјална заштита, Глава 5 Родова рамноправност.

Програма ДОБРО ВЛАДЕЕЊЕ

ОПШТИНИТЕ, КРИЗАТА, ТРАНСПАРЕНТНОСТА И ВКЛУЧУВАЊЕТО НА ГРАЃАНИТЕ

Локалните власти на Велес, Крива Паланка и Неготино, во првиот месец од вонредната состојба, презедоа низа мерки и активности за справување со пандемијата од КОВИД-19. Тие зачестено ги известуваа граѓаните за преземените мерки и активности поврзани со здравствената криза и тоа, главно преку општинските интернет и фејсбук страници, но и преку медиумите. Иако, известувањето на жителите на овие општини е засилено и редовно, сепак, потребно е дополнително зајакнување на двонасочната комуникација и консултациите со локалното население особено во руралните средини, како и поголемо вклучување на месните заедници. Исто така, препорачуваме општините особено внимание да им посветат на транспарентноста и отчетноста во трошењето на општинските буџети, јавните набавки, како и на добиените и распределните донации.

Ова се клучните општините Велес,

наоди од мониторингот на работата на Крива Паланка и Неготино, во првиот месец

од прогласувањето на вонредната состојба заради КОВИД-19. Набљудувањето има за цел да ги следи мерките и активностите што ги преземаат локалните власти за справување со кризата, нивната транспарентност и отчетност, како и вклученоста и информирањето на граѓаните. Од почетокот на здравствената криза, општините во континуитет спроведуваат активности, мерки и услуги за полесно справување со последиците од пандемијата КОВИД-19. Активностите претежно се одвиваат преку кризните односно општинските штабови за заштита и спасување, а во соработка со локалите самоуправи, советите на општините, Дирекцијата за заштита и спасување, Центарот за управување со кризи, општинските организации на Црвениот крст, здравствените установи и другите државни и локални институции. Одлуките за дејствување во вонредни услови, главно, се носат на состаноците на општинските кризни штабови, кои понатаму се операционализираат од надлежните служби.

Општините, следејќи ги владините заклучоци и препораки, брзо реагираа со соодветни мерки и активности. Се дезинфицираа улиците, јавните површини, урбаната опрема, јавните и станбените објекти, а поставена е и механизација за автоматска дезинфекција на моторните возила. Обезбедени се соодветни просторни услови за извршување на тестовите за присуството на КОВИД-19, а формирани се и мобилни волонтерски тимови за помош во домашни услови на стари, изнемоштени и осамени лица, на лица со посебни потреби и на други ранливи категории граѓани. Истовремено, за граѓаните достапна е и телефонска психолошка поддршка.

Во услови на вонредна состојба договорите за набавка на определени добра и услуги наменети за помош, превенција и заштита од ширењето на заразата, се склучуваат преку непосредна спогодба, без објавување оглас и барање мислење од Бирото за јавни набавки. Преку овој вид договори, општина Крива Паланка, на пример, набавила хуманитарна помош односно прехранбени и хигиенски средства. Имајќи го предвид фактот дека ваквите набавки преставуваат потенцијален ризик од корупција, препорачуваме засилена транспарентност и отчетност на општините во спроведувањето на постапките и трошењето на буџетските средства. Едновремено, препорачуваме општините да се придржуваат до препораките на Владата, за време на вонредната состојба да не спроведуваат јавни набавки за несуштински добра и услуги.

Од аспект на информирањето на граѓаните, мониторингот покажа дека локалните власти редовно ги известуваат граѓаните за преземените активности и услуги поврзани со здравствената криза. Најчесто информациите се објавуваат на официјалните интернет и фејсбук страници на општините и градоначалниците, како и во медиумите. Општините известуваат и за пристигнатите и распределени донации од бизнис заедницата, индивидуалци и хуманитарни организации, кои најчесто содржат заштитна опрема, но и храна и други артикли наменети за ранливите категории на граѓани. За граѓаните полесно и поедноставно да ја пронајдат бараната информација на општинските интернет-страници, препорачуваме општините да ги систематизираат и класифицираат информациите, па дури и да креираат посебни банери/ линкови за определена категории на известувања. Иако, информирањето на жителите на овие општини е засилено и редовно, сепак, потребно е дополнително зајакнување на двонасочната комуникација и консултациите со локалното население особено во руралните средини, како и поголемо вклучување на месните заедници.

Во овој период на мониторинг локалните самоуправи имаа скратено работно време, граѓаните имаа ограничен пристап до општинската администрација, која работеше само на неодојни постапки. Граѓаните ги добиваа услугите главно по електронски пат и преку контакт со административните службеници.

Мониторингот го спроведе НВО Инфоцентарот, во соработка со граѓанските организации од Крива Паланка, Велес и Неготино – Спектар, Активо и СПО Кул, во периодот март – април 2020 година, а во рамки на проектот

„Активни граѓани и партиципативна демократија на локално ниво“, финансиски поддржан од Меѓународниот центар „Улоф Палме“ од Шведска.

КОВИД-19 НЕ СМЕЕ ДА ЈА УКИНЕ ПОДДРШКАТА ЗА ГРАЃАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Локалните власти на Велес, Крива Паланка и Неготино, во вториот месец од вонредната состојба и постепено олабавување на мерките за заштита, ги намалија активностите и информациите поврзани со пандемијата предизвикана од КОВИД-19. Кризните штабови поретко се состануваат, а општинската администрација започна со редовна работа, во согласност со препораките и протоколите на Владата. Донациите, исто така, се намалија, додека спроведените јавни набавки најчесто се со мала вредност или се со поедноставена отворена постапка.

Заради здравствената криза дел од општините ги ревидираат и ги кратат буџетските средства за определени области, како на пример, културата и финансиската поддршка на граѓанските организации. Општина Крива Паланка веќе донесе одлука годинава да не издвојува средства за локалните граѓански организации, а општина Велес доцни со одлуката за распределба на средства наменети за граѓанските организации.

Иако, општините од една страна, располагаат со ограничени финансиски средства, а од друга страна се соочени со големиот предизвик да се справат со постојната здравствена криза, сепак, препорачуваме поддршката за локалните граѓански организации да не секнува. Укинувањето или задоцнетата финансиска поддршка дополнително ќе го заслабне локалниот граѓански активизам и ќе ги оневозможи граѓанските организации да им даваат помош и услуги на ранливите категории граѓани, но и да работат на проблеми кои се исклучително важни/суштински и во време на криза, како на пример, доброто владеење, инклузивноста, транспарентноста и отчетноста на властите и на институциите, културата, заштита на животната средина. Секако, доделувањето финансиска поддршка треба да се одвива според јасни и транспарентни критериуми и процедури, како и да не се практикува пред и за време на избори.

Едновремено, препорачуваме општините Крива Паланка и Велес засилено да го поттикнуваат активното функционирање на месните заедници како основна форма на вклучување на граѓаните во процесите на консултација, креирање и спроведување на локалните политики. Комуникацијата со претседателите на месните заедници треба да биде постојана, а што се однесува, пак, до општина Неготино, препорачуваме локалните власти што побрзо да го започнат процесот на формирање месни заедници особено во руралните средини.

НВО Инфоцентарот, мониторингот на работата на општините и вклучувањето на граѓаните за време на здравствената криза, го реализира во соработка со граѓанските организации од Крива Паланка, Велес и Неготино – Спектар, Активо и СПО Кул, и се однесува на периодот април – мај 2020 година. Оваа активност се спроведува во рамки на проектот „Активни граѓани и партиципативна демократија на локално ниво“, финансиски поддржан од Меѓународниот центар „Улоф Палме“ од Шведска.

ГРАЃАНИ ЗА ГРАЃАНИТЕ – ЗАЕДНО ВО БОРБАТА ПРОТИВ КОВИД-19!

НВО Инфоцентар и Активо донираа бесконтактни тополомери за градинките во Велес

Граѓанските организации НВО Инфоцентар од Скопје и Активо од Велес, на 16 декември 2020 година донираа бесконтактни тополомери наменети за потребите на градинките во рамки на Општинската јавна установа за деца – Детска градинка „Димче Мирчев“ Велес.

Препознавајќи ги потребите на локалната заедница за заштита од пандемијата КОВИД-19, НВО Инфоцентарот и Активо преку оваа граѓанска иницијатива им помагаат на градинките во општина Велес, успешно и во континуитет да ги спроведуваат протоколите за заштита и превенција од коронавирсот.

Граѓаните и локалните заедници се соочени со големи предизвици во превенцијата и заштитата од вирусот. Оваа акција е само мал придонес кон заедничката борба против Ковид-19 и заедничките напори на најмалите да им се овозможи безбеден и безгрижен престој во градинките, дури и во услови на пандемија.

Оваа граѓанска акција е дел од проектот „Активни граѓани и партиципативна демократија на локално ниво“, поддржан од Меѓународниот центар „Улоф Палме“ од Шведска.

ПОТРЕБНА Е ЦЕЛОСНА ДИГИТАЛИЗАЦИЈА И НОВИ ФОРМИ НА ГРАЃАНСКО УЧЕСТВО

Мониторинг на транспарентноста и вклучувањето на граѓаните во општините за време на Ковид-19

Набљудувањето на транспарентноста и вклучувањето на граѓаните во општините Велес, Крива Паланка и Неготино, во време на пандемијата КОВИД-19, покажа дека локалните власти треба да ја зајакнат транспарентноста и отчетноста на својата работа особено во спроведувањето на постапките и трошењето на буџетските средства.

ОПШТИНИТЕ И КОВИД-19

ПРЕПОРАКИ ЗА ПОГОЛЕМА ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ВКЛУЧУВАЊЕ НА ГРАЃАНИТЕ: ДИГИТАЛИЗАЦИЈА И НОВИ ФОРМИ НА ГРАЃАНСКО УЧЕСТВО

Набљудувањето на транспарентноста и вклучувањето на граѓаните во општините Велес, Крива Паланка и Неготино, во време на пандемијата КОВИД-19, покажа дека локалните власти треба да се фокусираат и да работат во неколку клучни области.

▶ Општините треба да ја засилат транспарентноста и отчетноста на својата работа особено во спроведувањето на постапките и трошењето на буџетските средства.

▶ Интензивно да работат на целосна дигитализација на општинските услуги и нивна стандардизација.

▶ Да ја подобрат дигиталната писменост на општинската администрација.

▶ Официјалните интернет-страници треба редовно да се напредуваат и редизајнираат, за да им обезбедат квалитетни услуги на граѓаните и да бидат лесни за користење и пребарување.

▶ Општинските интернет-страници мора да бидат сервисно ориентирани, а не да служат главно како промотивна алатка на локалната власт.

▶ На официјалните интернет-страници треба постојано да се објавуваат информации за работата на општините и за услугите што им ги нудат на граѓаните.

▶ Општините мора да воведат и применуваат механизми и практики за интензивна дигитална комуникација и вклучување на граѓаните.

▶ Форумите, јавните расправи и консултациите со граѓаните не само што треба да продолжат, туку треба да се интензивираат со нови механизми, форми и платформи. Не смеат да замрат како што се случи годинава.

▶ Соработката и поддршката за локалните граѓански организации треба да се зголеми. Пандемијата треба да претставува поттик за продлабочување на соработката со локалниот граѓански сектор, а не да биде изговор за запирање на поддршката како што беше случај годинава.

▶ Општините мора да креираат или да ги унапредат програмите, политиките и критериумите за доделување финансиска поддршка на граѓанските организации. Тие политики и процедури мора да бидат транспарентни, отчетни и јавно достапни.

▶ Општините треба да ја подобрат и поттикнат работата на месните заедници и соработката со нив.

▶ Бидејќи месните заедници се основна алатка за директно вклучување на граѓаните, општините треба да се залагаат за законски измени со кои ќе се унапредат нивниот статусот.

▶ Општините во кои нема месни заедници (како на пример, во општина Неготино) треба да го започнат процесот на нивно формирање.

Мониторингот на општините Велес, Крива Паланка и Неготино, во текот на 2020 година вклучуваше набљудување на официјалните интернет-страници на општините, комуникација со претставници на локалните власти, пристап до информации од јавен карактер, како и фокус-дискусии со претставници на локалните граѓански организации, месните заедници и општините.

Набљудувањето го реализираше НВО Инфоцентарот во соработка со граѓанските организации Спектар од Крива Паланка, Активно од Велес и СПО КУА од Неготино, во рамки на проектот „Активни граѓани и партиципативна демократија на локално ниво“.

Потребно е општините интензивно да работат на целосна дигитализација на општинските услуги и нивна стандардизација. Исто така, треба да ја подобрат и дигиталната писменост на општинската администрација. Општинските интернет-страници мора да бидат сервисно ориентирани, а не да служат главно како промотивна алатка на локалната власт. Тие треба редовно да се унапредуваат и редизајнираат, за да им обезбедат квалитетни информации и услуги на граѓаните, како и да бидат лесни за користење и пребарување.

Општините мора да воведат и применуваат механизми и практики за интензивна дигитална комуникација и вклучување на граѓаните. Форумите, јавните расправи и консултациите со граѓаните не само што треба да продолжат, туку треба да се надградат со нови форми и платформи. Не смеат да замрат како што се случи годинава.

Соработката и поддршката за локалните граѓански организации треба да се зголеми. Пандемијата треба да претставува поттик за продлабочување на соработката со локалниот граѓански сектор, а не да биде изговор за

запирање на поддршката како што беше случај оваа година. Општините мора да креираат или да ги унапредат програмите, политиките и критериумите за доделување финансиска поддршка на граѓанските организации. Тие политики и процедури мора да бидат транспарентни, отчетни и јавно достапни.

Општините треба да ја подобрат и поттикнат работата на месните заедници и соработката со нив. Бидејќи месните заедници се основна алатка за директно вклучување на граѓаните, општините треба да се залагаат за законски измени со кои ќе се унапреди нивниот статусот. Општините во кои нема месни заедници (како на пример, во општина Неготино) треба да го започнат процесот на нивно формирање.

Мониторингот на општините Велес, Крива Паланка и Неготино, во текот на 2020 година, го реализираше НВО Инфоцентарот во соработка со граѓанските организации Спектар од Крива Паланка, Активо од Велес и СПО КУЛ од Неготино, во рамки на проектот „Активни граѓани и партиципативна демократија на локално ниво“, поддржан од меѓународниот центар „Улоф Палме“ од Шведска.